

مشخصات لایحه

عنوان:

لایحه «احداث قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی

عملیات بحران در شهر تهران»

(مشتمل بر یک ماده واحده و تبصره)

مشخصات لایحه

خلاصه مشخصات لایحه:

- ۱- عنوان لایحه: «احداث قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در شهر تهران»
- ۲- حوزه پیشنهاددهنده: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران طی نامه شماره ۱۰۲۱۷۷۷ مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۰۵
- ۳- گزارش توجیهی مطابق با بخشنامه ۵۸۷۸۲۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۸: ☒ دارد ☐ ندارد
- ۴- الزام قانونی / اسناد فرادست / مصوبه شورای اسلامی شهر:
 - دستورالعمل «هماهنگی استان‌های معین، پیشتاز و مسئول در مدیریت بحران کلان‌شهر تهران» (ابلاغی به شماره ۱۹۰/۱۱۶۴۰۷۴ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۲)
 - بند ۱ بخش نهم سیاست‌های دوازده‌گانه و ۹۰ کلان پروژه ابلاغی شهردار محترم تهران (افزایش ایمنی و تاب‌آوری شهر)
 - حکم ۶۸ برنامه چهارم تحویل و پیشرفت شهر تهران در خصوص احداث و تجهیز پهنه‌های ۵ گانه آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران
- ۵- مفاد لایحه با قوانین و مقررات فرادست: ☐ مغایرت دارد ☒ مغایرت ندارد
- ۶- جلسه کارگروه تخصصی بررسی لوایح و طرح‌ها:

موضوع در جلسه هشتصد و بیست و چهار فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۰۹ کارگروه بررسی و مورد تأیید قرار گرفت.

مشخصات لایحه

احداث قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در شهر تهران

با عنایت به لزوم ارتقای کارایی و یکپارچگی عملکرد مدیریت بحران شهری و افزایش سرعت پاسخگویی و سازمان‌دهی عملیات در شرایط اضطراری ازجمله شرایط جنگی، زلزله و غیره و در راستای اجرای حکم ۶۸ برنامه چهارم تحول و پیشرفت شهر تهران بر مبنای تحقق عدالت شهری مبنی بر «توسعه، تجهیز و ایمن‌سازی پایگاه‌های مدیریت بحران سالیانه ۴ باب و سامانه‌های ثابت و سیار مدیریت بحران و پهنه‌های پنج‌گانه آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران» با هدف ارتقای ایمنی و تاب‌آوری شهر، شهرداری تهران موظف است نسبت به احداث قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در پهنه‌های پنج‌گانه کلان‌شهر تهران با اولویت پهنه شمال در اراضی پادگان ۶، شرق در پادگان دوشان‌تپه، مرکزی در اراضی عباس‌آباد، جنوب در بوستان ولایت و غرب در اراضی پادگان جی و فرودگاه مهرآباد اقدام نماید.

تبصره: مدیریت و برنامه‌ریزی بهره‌برداری از قطب‌های آمادی بر عهده شهرداری تهران (سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران) می‌باشد.

مشخصات لایحه

گزارش توجیهی:

با توجه به تنوع و تعداد بالای وقوع حوادث و سوانح در شهر تهران و در راستای ارتقای سطح آمادگی و ظرفیت‌های پاسخ به حوادث گسترده نظیر زلزله، سیل و شرایط جنگ و همچنین حجم بالای موارد نیازمند به امدادرسانی و نیز مداخله چندین سازمان و دستگاه تخصصی مختلف در انجام وظایف ذاتی در شرایط بحرانی، هماهنگی اقدامات و ایجاد آمادگی لازم جهت رویارویی با بحران رخ داده و تسریع در خدمات‌رسانی یکی از دغدغه‌های اصلی مدیران کلان‌شهر تهران است. لذا شهر تهران نیاز به پایگاه‌های جامع مدیریت بحران به صورت پهنه‌ای دارد و این امر با جانمایی، احداث و تجهیز پایگاه‌های پهنه‌ای تحت عنوان قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات در ۵ نقطه از شهر تهران و به نوعی مجاورت فیزیکی فعالیت‌های ضروری امدادی - عملیاتی - خدماتی در ۲۴ ساعت اولیه پس از رخداد بحران میسر خواهد شد. احداث این قطب‌ها نقش مؤثری را در افزایش هماهنگی اقدامات واکنش اضطراری، سرعت در ارائه خدمات، توزیع متناسب تجهیزات و امکانات خاص و هم‌افزایی سازمان‌های امدادی در اجرایی ساختن برنامه‌ها و درنهایت مواجهه مطلوب با رویدادهای احتمالی در شهر تهران ایفا نموده و به افزایش ظرفیت زیرساخت‌های عملیاتی امدادی شهر تهران منجر خواهد شد. کارکردهای پیشنهادی بر اساس طرح مطالعات انجام‌شده عبارت‌اند از: ساختمان EOC پهنه، ایستگاه آتش‌نشانی، سرکلانتری منطقه‌ای، بیمارستان صحرایی، واحد تخلیه، انتقال و مرکز تجمع مصدومین، آمادگاه تجهیزات و ماشین‌آلات آواربرداری، پد بالگرد، فضاهای انبارش تجهیزات موردنیاز دستگاه‌های امدادی و خدماتی، فضای زیست شبانه‌روزی، زیرساخت‌های ارتباطی، تأسیسات مورد نیاز و محل نگهداری اجساد.

بخش اول (حقوقی و قانونی):

وفق «دستورالعمل هماهنگی استان‌های معین، پیش‌تاز و مسئول در مدیریت بحران کلان‌شهر تهران» (ابلاغی به شماره ۱۹۰/۱۱۶۴۰۷۴ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۲) به منظور تسریع در عملیات امداد و نجات در شرایط اضطراری، پهنه‌های پنج‌گانه آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران (شامل پهنه‌های شمال، شرق، مرکزی، غرب و جنوب) در کلان‌شهر تهران تعریف شده است. همچنین طبق حکم ۶۸ برنامه چهارم تحول و پیشرفت شهر تهران احداث و تجهیز پهنه‌های پنج‌گانه آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در دستور کار شهرداری تهران (سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران) قرار گرفته است. احداث «قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران شهر تهران» در این ۵ پهنه باعث افزایش کارایی سیستم مدیریت بحران شهر تهران شده و یکپارچگی در عملکرد و شرح وظایف دستگاه‌های دخیل در انواع بحران‌ها را موجب می‌شوند. تاکنون اقدامات صورت گرفته در راستای احداث قطب‌های مذکور به صورت پراکنده بوده و لازم است در جهت تسهیل و تسریع احداث این قطب‌ها و هماهنگی ارکان مختلف شهرداری برای تحقق هدف مذکور بسترهای

مشخصات لایحه

قانونی مورد نیاز پیش‌بینی گردد. تصویب این لایحه ضمن بستر سازی قانونی برای تعیین موقعیت استقرار قطب‌های آمادی مقدمه‌ای را برای پیش‌بینی تمهیدات قانونی مورد نیاز در آینده از جمله تهیه و تصویب چارچوب قانونی برای بهره‌برداری و مدیریت قطب‌ها؛ شفاف‌سازی نحوه بهره‌برداری و نگهداری قطب‌ها در شرایط عادی و اضطراری (با ضمانت اجرایی حقوقی)؛ تدوین آیین‌نامه اجرایی برای تعیین ساختار فرماندهی حادثه، حدود اختیارات و نحوه تعامل دستگاه‌های خدماتی - امدادی (شهرداری، هلال‌احمر، آتش‌نشانی، اورژانس، فاتب و...) فراهم می‌نماید.

بخش دوم (مالی و اقتصادی):

یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای لازم برای احداث قطب‌های آمادی تخصیص اراضی مناسب است. با توجه به محدودیت اراضی در کلان‌شهر تهران و نظر به این‌که اراضی مناسب برای استقرار این قطب‌ها باید حائز ویژگی‌هایی مانند (مساحت مناسب، نزدیکی به شریان‌های اصلی بزرگراهی و...) باشند ایجاد بستر قانونی جهت تسهیل تخصیص هرچه سریع‌تر این اراضی بسیار اهمیت دارد. به نظر می‌رسد که پادگان‌های مستقر در شهر تهران یکی از مهم‌ترین پتانسیل‌ها برای استقرار این پایگاه‌ها باشند. با توجه به واگذاری پادگان‌های درون شهر به شهرداری، تصویب این لایحه کمک می‌کند که در تهیه و تصویب طرح‌های تغییر کاربری اراضی این پادگان‌ها تخصیص زمین برای مدیریت بحران و احداث قطب‌های آمادی مدنظر قرار گیرد. ضمن این‌که تصویب این لایحه برای هماهنگی حوزه‌های زیرمجموعه شهرداری تهران جهت ریزنی برای پیش‌بینی و استقرار قطب‌های آمادی در اراضی مناسب (از جمله اراضی فرودگاه مهرآباد که تحت اختیار سایر نهادها قرار دارند) نیز منشأ اثر خواهد بود.

همچنین تصویب این لایحه زمینه ایجاد و دفاع از ردیف بودجه‌های مورد نیاز برای طراحی و ساخت کارکردهای مرتبط با هر یک از نهادهای امدادی و خدماتی ذی‌نقش در قطب از محل منابع ارگان متبوع را فراهم می‌آورد. با عنایت به برنامه‌ریزی صورت گرفته و پیش‌بینی ردیف اعتباری برای طراحی قطب امدادی در پهنه جنوب تهران واقع در بوستان بزرگ ولایت در سال ۱۴۰۴، می‌بایست برای احداث قطب در سایر پهنه‌ها نیز اعتبارات مورد نیاز را پیش‌بینی و مدنظر قرار داد. همچنین تعریف ردیف اعتباری مصوب در برنامه بودجه سنواتی شهرداری تهران جهت احداث کارکردهای مرتبط با شرح وظایف شهرداری (مانند ساختمان EOC پهنه، ایستگاه آتش‌نشانی، آمادگاه تجهیزات آواربرداری و...) و پیش‌بینی بودجه نگهداری و به‌روزرسانی سالانه برای تجهیزات، انبارها و مراکز هماهنگی عملیات اضطراری از الزامات احداث قطب‌های مذکور است که با تصویب این لایحه زمینه پیش‌بینی تمهیدات لازم در بودجه‌های سنواتی فراهم می‌شود. ضمناً تعریف مشوق‌های سرمایه‌گذاری، مالیاتی یا حمایتی برای مشارکت بخش خصوصی در ساخت یا تجهیز قطب‌ها می‌تواند مدنظر قرار گیرد.

مشخصات لایحه

بخش سوم (محیط زیستی):

- در احداث قطب‌های مذکور به‌منظور کنترل و کاهش تبعات زیست‌محیطی تمهیدات زیر پیش‌بینی خواهد شد:
- پیش‌بینی فرآیندهای مدیریت پسماند برای شرایط اضطراری و بحرانی به‌ویژه با هدف کنترل و مدیریت پسماندهای بیمارستانی و خطرناک و جلوگیری از گسترش آلودگی، به لحاظ ایجاد کارکردهای درمانی (بیمارستان صحرایی)، نگهداری موقت اجساد و ... در هر قطب؛
 - استفاده از رویکرد تاب‌آوری محیطی (Environmental Resilience Approach) در طراحی منظر قطب‌ها با تأکید بر موضوعات چندمنظوره سازی، سازگاری با طبیعت، تاب‌آوری اجتماعی - محیط‌زیستی و...؛
 - تفکیک و ذخیره‌سازی اقلام خطرناک، قابل اشتعال و انفجار در انبارها؛
 - نصب سیستم‌های هوشمند پایش شرایط انبار (رطوبت، دما، نشت گاز)؛
 - پیش‌بینی تمهیدات تصفیه و کنترل آلودگی در صورت نفوذ عوامل شیمیایی، بیولوژیکی یا رادیواکتیو به محل تأسیسات؛
 - ایجاد سامانه ارتباطی و جامع مدیریت عملیات و ثبت اطلاعات HSE پهنه‌ها و مناطق تابعه.

بخش چهارم (اجتماعی و فرهنگی):

- با عنایت به تجربه شرایط بحرانی در جنگ ۱۲ روزه اخیر و آثار و تبعات اجتماعی و روانی این رخداد بر شهروندان، اهمیت ایجاد زیرساخت و تعریف فرآیندهای بازتوانی روانی اجتماعی و ارتقای تاب‌آوری جامعه از ارکان کلیدی بازگشت به زندگی عادی محسوب می‌شوند؛ از این‌رو یکی از اهداف احداث این قطب‌ها، بهره‌برداری اجتماعی از آن‌ها و ایجاد ارتباط میان آسیب‌دیدگان و سازمان‌های خدماتی و امدادی خواهد بود. موارد دیگر تحت پوشش این حوزه به شرح ذیل می‌باشند:
- راه‌اندازی مرکز آموزش (آموزش‌های امدادی، اطفای حریق، جذب و تشکیل گروه‌های داوطلب واکنش اضطراری محلات (دوام)، استفاده از روش‌های نوین آموزشی و مهارتی)؛
 - تلاش برای کاهش تنش‌های اجتماعی با اطلاع‌رسانی شفاف در مورد کارکرد و منافع عمومی قطب‌ها (با راه‌اندازی مرکز روابط عمومی)؛
 - راه‌اندازی مرکز فوریت‌های حمایت‌های روانی - اجتماعی؛
 - راه‌اندازی مرکز استقرار سازمان‌های مردم‌نهاد.

مشخصات لایحه

بخش پنجم (فنی و شهرسازی):

در برخی طرح‌های شهری، اختصاص اراضی برای کاربری مدیریت بحران مورد توجه مدیریت شهری قرار گرفته است. در مصوبات قانونی مرتبط از جمله مصوبه کمیسیون ماده پنج در خصوص «طرح بازآفرینی عرصه بوستان ولایت»، مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری در خصوص «طرح ساماندهی اراضی پادگان ۰۶ ارتش جمهوری اسلامی ایران» و «باز استفاده تطبیقی کالبدی- فضایی بخشی از اراضی دوشان تپه با رویکرد تأمین خدمات حوزه شرق» و «سند راهبردی طرح جامع اراضی عباس‌آباد» تأکید گردیده که بخشی از اراضی برای تقویت زیرساخت‌های پشتیبانی و مدیریت بحران اختصاص یابد. این لایحه بستر یکپارچه‌سازی تمهیدات پراکنده پیش‌بینی‌شده در طرح‌های شهری و هماهنگی آن‌ها با الزامات قانونی مدیریت بحران کلان‌شهر تهران (از جمله تعریف پنج پهنه امدادی در شهر تهران) را فراهم می‌نماید. در این لایحه موقعیت پنج قطب آمادی با توجه به ظرفیت‌های موجود شهر تهران و با توجه به مصوبات فرادستی طرح‌های شهری تعیین گردیده است. لازم به ذکر است با تهیه و تصویب طرح بازآفرینی بوستان ولایت بخشی از اراضی آن به مجموعه مدیریت بحران اختصاص پیدا کرد و این سازمان به جهت بهره‌برداری از فضای تخصیصی، اقدام به برنامه‌ریزی و طراحی قطب آمادی و امدادی نمود که با مشارکت دستگاه‌های ذی‌مدخل و در قالب خروجی جلسات کارشناسی با نمایندگان آنان کارکردها و اجزای دربرگیرنده برای احداث یک نمونه قطب در پهنه جنوبی (بوستان ولایت) احصاء گردید. بر این اساس، وفق **پیوست فنی (پیوست شماره ۱)، اهداف و کارکردهای اصلی، ضوابط انتخاب زمین، کاربری‌ها و فعالیت‌های مستقر در قطب‌های آمادی** تشریح گردیده است.

- همچنین در طراحی قطب‌های آمادی از نظر فنی موارد کلی که باید در نظر گرفته شوند، به شرح زیر هستند:
- لحاظ نمودن استانداردهای لرزه‌ای در کلیه احداثات و تأسیسات؛
 - مقاوم‌سازی سازه در برابر اثرات مخرب حملات و تعیین سطح حفاظت مورد نیاز برای سازه‌های فرماندهی (شامل پوشش در برابر انفجار، تشعشع و نفوذ)؛
 - پیش‌بینی سامانه‌های تولید برق اضطراری (ژنراتورها) با ذخیره سوخت کافی و حفاظت‌شده به‌منظور تأمین منابع انرژی پشتیبان و مستقل؛
 - تأمین سامانه‌های چندگانه ارتباط اضطراری مانند تجهیزات ماهواره‌ای، رادیویی، اینترنتی و...؛
 - ایجاد ارتباطات رادیویی و ماهواره‌ای پشتیبان و حفاظت فیزیکی از مرکز سوئیچینگ؛
 - حفظ زیرساخت‌های ارتباطاتی و تحت مدیریت سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات با اختصاص فضای مجزا برای فناوری اطلاعات و ارتباطات در هر یک از پهنه‌های ۵ گانه؛

مشخصات لایحه

- استفاده از ظرفیت‌های پدافند غیرعامل در محافظت از زیرساخت‌ها و نیروی انسانی مستقر در قطب‌ها؛
- تضمین دسترسی چندگانه و ایمن به قطب‌ها در شرایط بحرانی و پدافندی؛
- استفاده از مصالح مقاوم در برابر حرارت و تفکیک فضاهای خطرناک به منظور حفاظت در برابر آتش؛
- ایجاد سیستم‌های سرمایش، گرمایش و تهویه مناسب و تأمین آب شرب با قابلیت عملکرد در شرایط آلودگی و قطع شبکه اصلی؛
- تأمین تجهیزات امدادی با قابلیت استقرار سریع و پوشش‌دهی وسیع؛
- پیش‌بینی انبارهای مناسب برای نگهداری تجهیزات، دارو و اقلام پشتیبانی برای مدت‌زمان مشخص بدون نیاز به تدارکات خارجی.

تاریخ: 1405/03/25

شماره: 318478/10

پیوست: 7

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای مهندس چمران
رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

موضوع: لایحه احداث قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در
شهر تهران

سلام علیکم

با احترام، در راستای اجرای حکم 68 برنامه چهارم تحویل و پیشرفت شهر تهران بر مبنای تحقق عدالت شهری در خصوص احداث و تجهیز پهنه‌های 5 گانه آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران، به پیوست لایحه «احداث قطب‌های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در شهر تهران»، برای سیر مراحل تصویب در شورای اسلامی شهر تهران تقدیم می‌گردد.

علیرضا آکافی
مف

رونوشت: جناب آقای باقری، معاون محترم برنامه ریزی، توسعه سرمایه انسانی و امور شورا.
جناب آقای نصیری رئیس محترم سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

تاریخ: 1405/03/30

شماره: 4415/160

پیوست: 0

شماره:
تاریخ:
پیوست:

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای محمد آخوندی رئیس محترم کمیسیون برنامه و بودجه - جناب آقای مهدی عباسی رئیس محترم کمیسیون شهرسازی و معماری - جناب آقای مهدی پیرهادی رئیس محترم کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری

موضوع: ارجاع لایحه احداث قطب های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در شهر تهران

سلام علیکم؛

به پیوست تصویر نامه شماره 10/318478 مورخ 1405/03/25 جناب آقای دکتر علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران در خصوص لایحه احداث قطب های آمادی، امدادی و فرماندهی عملیات بحران در شهر تهران را ایفاد می نماید.

لایحه مزبور به شماره 160/4236 مورخ 1405/03/26 در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران ثبت و اعلام وصول شده است.

ضمن ارجاع لایحه مزبور به آن کمیسیون ها به عنوان کمیسیون مشترک سپاسگزار است، وفق مقررات موضوعه و بندهای چهارم، پنجم و ششم ماده چهاردهم (14) آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب 1378/1/11 هیأت وزیران و ماده یازدهم (11) و سیزدهم (13) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا مصوب 1392/2/19 شورای عالی استان ها، گزارش مشترک آن کمیسیون ها دال بر تأیید یا رد عین لایحه و یا انجام اصلاحات در متن آن را تا تاریخ 1405/04/20 به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران ارسال فرمایید تا متعاقباً در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد. /م

مهدی چمران

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای دکتر علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران بازگشت به لایحه مزبور جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- روسای محترم کمیسیون های عمران و حمل و نقل و ترافیک؛ فرهنگی، اجتماعی؛ نظارت و حقوقی؛ با تصویر لایحه مزبور جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون مشترک و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- رئیس محترم امور پژوهش های شورای اسلامی شهر تهران جهت اعلام نظر کارشناسی.

- رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات جهت پی گیری (6/144).